

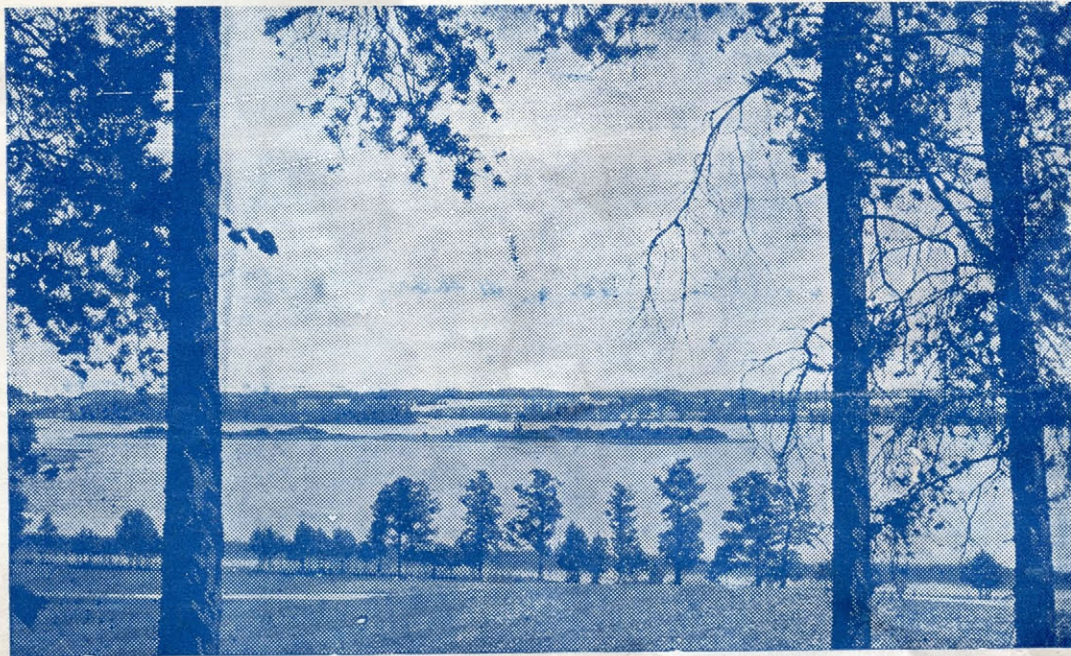
EL TIEMPO, Laikas

Gruodis-Diciembre 1948. I m. Nr. 4

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1949 METŲ

**savo Garbės Leidėjams, Bendradarbiams, Rėmėjams,
Platintojams ir Skaitytojams linki**

"LAIKO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

Kur bėga Šešupė, kur Nemunas tėka...

"Laiko" Rėmėjai

"LAIKO" GARBĖS LEIDĖJAI

Emilija Čekanauskienė, Juozas Musteikis, Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas.

Juozas Musteikis yra šio "LAIKO" numerio Garbės Leidejas, pažįstamas ypač Urugvajaus lietuvių kolonijoje kaip nepalaužiamų įsitikinimų lietuvis patriotas ir šviesus katalikas. Gimė jis Dusynių kaime, Vyžuonių valsč. 1871 m., taigi aukštaitis uteniškis. Didelę savo gyvenimo dalį praleido Petrapilyje, kur pasižymėjo visuomenine veikla ir labdara su tokiais garsiais vyrais, kaip Aug. Valdemaru, Vacl. Čarneckiu, vyks. Pr. Būčiu, vysk. T. Matulioniu ir kit. Jis ten patyrė ir komunistinės revoliucijos žiaurumus, kol grįžo į laisvąją Lietuvą. Nuo 1927 m. Juozas Musteikis gyvena Montevideo mieste. Būdamas darbštus ir taupus, pats gyvendamas labai kukliai, šis kilnus mūsų tautietis niekada savo santaupų nepagailėjo, kur buvo proga paremti labdaros ar kultūros darbą. Didžiausias jo troškimas yra dar kartą pamatyti laisvą tėvynę ir joje likusius savo vaikus.

Lietuviškai dėkodama, "LAIKO" Redakcija ir Administracija sveikina savo Garbės Leidėją ir linki ko greičiausio jo kilnių troškimų išsipildymo.

Nauji "LAIKO" Rėmėjai

Skelbiame sekančius naujuosius mūsų laikraščio Rėmėjus (skaiciai reiškia pezus):

Moterų ir Mergaičių dr. ja "BIRUTĖ" 13.50, Vincas Bagdonas 10, Juzė Misiūnaitė 10, Jonas Stasiulevičius 10, Kazys Gečas 5, Marija Jasnevičienė 5, Jonas Pačpirgėlis 5, Albertas Toras 5, Elena Talmontaitė 2, Eduardas Ryliškis 1.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija širdingai dėkoja.

DIPLOMUOTA MODISTĖ MAGDALENA TUMOSIENĖ

Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus

Sarmiento 510

Avellaneda

KATALIKŲ BENDRUOMENĖ "SAN BONIFACIO"

Parūpina imigracijos leidimus ir teikia įvairius patarimus. Kreiptis pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 10 iki 12 v. **25 de Mayo 140, II-22.** — Skubiu atsitikimu kreiptis tiesiog į: **Srta. Catalina Hoss, "Patagonia Hotel", Suipacha 119, I, cuarto 4.**

"Laiko" Bendradarbiai

A. Bagdonienė, poetas K. Bradūnas, E. Būzienė, rašytojas K. Čibiras, dr. F. Constantino, žurnalistas St. Devenis, J. Dultis, Alfonsas Grauslys, dr. K. Graužinis, Z. Juknevičius, poetas P. Jurkus, Kun. A. Kardauskas, poetas Juozas Kėkštas, Jadvyga Kuncaitenė, dr. J. Mačernis, rašytoja Nelė Mazalaitė, dr. Jonas Narbutas, dr. Titas Narbutas, I. Padvalskis, J. Stankūnas, doc. Vytautas Staugaitis, Paulius Steingis, Z. Stepšys, M. Tamoliūnas, J. Valentinas, A. Vilitis, dr. A. Zotovas.

● Šv. Cecilijos Choro įdainuotų

Lietuviškų Plokštelių

galima gauti: Lietuvių Parapijoje Avellanedoje, pas reikalų vedėją p. K. Misiūną ir per bet kurį šv. Cecilijos choro narį.

● Dėmesio! Dėmesio!

Gruodžio 25 ir 26 dienomis Lietuvių Aušros Vartų Parapijoj įvyksta pilni visokiausių programų, progų ir pasilinksminimų

Kalėdiniai Lietuviški Jomarkai

Visi kviečiami dalyvauti su šeimomis, kaimynais ir pažįstamais!

● Pamaldos Kalėdų Šventėse

Liet. Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje: Gruodžio 24 d. lygiai 24 val. naktį — iškilmingos **Bernelių Mišios.**

Gruodžio 25 d. 10.30 val. ryto — Iškilminga Suma.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Sena ir garantuota **Casa Boccio Hnos.** representatas **Lofeudo.**

Nebrangiai laidoja ir sutvarko dokumentus

K r e i p k i s :

**Calle Barcelona 4452, T. E. 22,
Berisso F. C. S.**

"LIETUVOS AIDAI"

Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.

Radio Mitre LR6

Dir. **ZEFERINAS JUKNEVIČIUS**

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas

KIRPYKLA "LA RUBIA"

Savininkė:

ONA KASPARIENĖ

Soler 3441 Bs. Aires T. A. 79, Gómez 2528

EL TIEMPO Laikas

MĖNESINIS LIETUVIŲ ŽURNALAS
LEIDŽIAMAS BUENOS AIRES'E
REDAGUOJA: REDAKCINĖ KOLEGIJA

REVISTA MENSUAL LITUANA

Director Responsable: P. Casimiro Vengras

Redakcijos ir Administracijos adresas:

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires (Argentina)

T. A. 20 - 9027

PRENUMERATOS KAINA: Argentinoje metams 10 pezų, pusei metų 5 pezai, atskiras numeris 1 pezas. Uruguay'uje metams 4 Urug. pezai. Šiaurės Amerikoje ir kitur metams 2 doleriai.

Gruodis - Diciembre 1948

I metai, Nr. 4

Como en los primeros tiempos del cristianismo

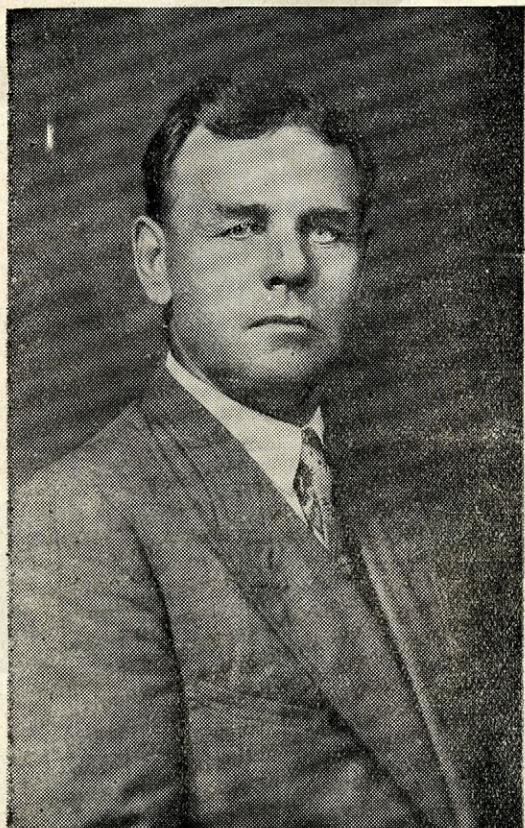
Según noticias provenientes de diversas fuentes y certificadas por el Vaticano, falleció en Siberia con muerte de mártir el obispo lituano Teofilus Matulionis. También ha sido similar el destino de otros obispos de Lituania. Hace dos años, en la cárcel de Vilnius, los bolcheviques torturaron a muerte al obispo de Telsiai, Vicente Borisevicius. El arzobispo de Vilnius, Mecislovas Reinyš, y el obispo Jonas Ramanauskas, han sido deportados a los campos de concentración en el Asia soviética. Otros tres obispos de Lituania están exilados en la Europa Occidental, de modo que los dos arzobispados y los cuatros obispados con que cuenta Lituania, sólo poseen un único pastor:

el ya muy anciano obispo de Panevezys, Casimiro Paltarokas.

El obispo-mártir Teofilus Matulionis, quien contaba 75 años de edad, fué arrestado tres veces por los bolcheviques. Primeramente fué condenado por la justicia soviética en 1923, en Leningrado. En 1929, secretamente consagrado obispo resultó nuevamente arrestado y deportado a la terrible isla de esclavos Solovki, en el Mar Blanco. Allí, el activo siervo de Cristo sufrió durante cuatro años, hasta que apenas con vida, juntamente con otros trece sacerdotes, el gobierno de la Lituania independiente de aquel entonces, los canjeó por varias decenas de comunistas.

El autor de las presentes líneas es testigo presencial de inolvidables episodios narrados por boca del obispo mártir, acerca de la labor de apostolado en el campamento de esclavos de Salovki. Extraordinariamente modesto, el obispo narra cómo había sido enviado junto con los demás deportados a botar troncos en ríos con agua helada, donde a veces, con el líquido hasta las axilas, y todavía en medio de las penumbras de la noche, escuchaba las confesiones de sus compañeros de destierro... En las frías y barrocas barracas, donde vueltos para un breve descanso, sólo se oían, brotando de la masa de los presos, quejidos lastimeros y se veían las convulsiones de los agonizantes, el obispo T. Matulionis y algunos sacerdotes más, a media noche e inobservados por los guardianes, oficiaban sencillamente la santa misa. Para fabricar la hostia usaban una pulgada de harina; apenas unas gotas de vino podían extraer de unas pocas pasas de uva, mientras que el cáliz y la patena, un sacerdote los había confeccionado de latas de conserva... Los heroicos confesores de nuestro siglo, oculto bajo su única rotosa e incambiable vestimenta, portaban el Santo Viático a los presos católicos, aunque la pena de muerte amenazábalos por esta acción. "¡Pero si es igual al apostolado de los primeros tiempos del cristianismo!" — exclamé. El ilustre prelado respondió: "¡Qué felicidad es parecerse a los primeros cristianos!"

K. Verax.

Juozas Musteikis, ketvirtojo "LAIKO" numerio Garbės Leidėjas, gyvenęs Montevideo mieste.

KELIAI Į DIEVĄ

“Ieškokite Viešpaties ir gyvens jūsų siela” (šv. Raštas). Taip, kas Dievo ieško, Jį suranda, Juo gyvena. Ir tik Dievą suradęs žmogus pradeda gyventi pilnu gyvenimu; tik tokio žmogaus gyvenimas pražysta visais žiedais.

Kalėdų šventės rodo mums piemenis ir išminčius, kurie atėjusio matomu būdu į žemę Dievo ieško, Jį suranda ir Jam nusilenkia.

Kodėl šiandien toks neramus, nepatenkintas pasaulis ir pavieniai žmonės? Nes Dievo neteko. Kaip kompasu adatėlė tik šiaurėn pasukusi nurimsta ir sustoja drebėjus, taip ir visą žmonių nustos drugys krėtes, jei į visą žmonių gyvenimą bus pasikviestas Didysis Vaistas — Dievas.

Žymus ir pagarsėjęs mokslininkas Pascal yra pasakęs: “Yra dvi rūšys žmonių, kurios galima vadinti protingais: vieni tarnauja Dievui visa širdimi, nes Jį pažįsta, kiti ieško Jo visa širdimi, nes Jo nepažįsta”. Tat jei ne prie pirmųjų, tai bent prie antrųjų kiekvienas padorus žmogus turi priklausyti.

Kuriais tat keliais reikia į Dievą eiti, kad Jį surasti?

Tų kelių yra daug, bet mes tik į du pažvelgsime. Tai kančios ir maldos keliai.

Cančios kelias labai daugelį yra į Dievą atvedęs. Juk tokie žymūs šventieji kaip Pranciškus Asyžietis, Ignacas Lojola, ligoje atsivertė. O kaip daugelį gyvenimo kentėjimai, nepasisekimai ir nusivylimai palenkė rimčiau apie gyvenimą pagalvoti ir akis nuo žemės į antžemiškus dalykus pakelti.

Kodėl taip yra? Kodėl gyvenimo cančios nesykį žmogų į tokį naują gyvenimo kelią įtato, kuriame jis su Dievu susitinka? Tai įvyksta todėl, kad per cančią nusiviliame žeme, pasauliu ir todėl, savo akis nuo jo atpalaidavę, augštyn jas pakeliame. Per cančias

pamatome, kaip trapi ir dūžtama yra žemiška gerovė, ir todėl pradedame pastovesnių vertybių ilgėtis. Skausmai ir ypač liga mums parodo, kaip menki esame, kaip kitų reikalingi; žūsta mūsų puikybė, savim pasitikėjimas, gimsta nuolankumas, siela atsidaro kitiems ir Dievui.

Tačiau tikresnis kelias į Dievą — tai malda. Per ją suranda Dievą ir tie, kurie per kentėjimus Jo nesuranda, kurie cančioje užlūžta. Norint surasti Dievą, reikia melstis. Reikia prisiversti kasdien truputį melstis. Prašyti, kad akys mums atsivertų, kad praregėtume, kad Dievas ir Jo tiesa nušvistų mūsų sieloje.

Kasdienė, pastovi malda ilgainiui įtikina, nes ji yra bendravimas su Dievu, o juk tik bendraujant geriausiai galima be ką pažinti. Kasdien nors trumpai bet uoliai meldžiantis, ilgainiui maldoje Dievas išgyvenamas, pajaučiamas. Pajuntamas Jo artybės džiaugsmas ir paguoda. O tie dalykai labiau įtikina ir žmogų su Dievu sujungia, negu bet kas kitas.

Jei kiekvienai gėrybei pasiekti reikia pastangų, tai tų pastangų reikia ir Augščiausiai Gėrybei įsigyti.

Tokių pastangų ir geros valios parodė Kalėdų nakties piemenys. Dar daugiau tokių pastangų parodė trys išminčiai tolimą kelionę keliaudami, Naujai Gimusio klausinėdami.

Reikia daryti viską, kad tik vieną kartą matomu būdu žemėje gimęs Dievas nematomu būdu per tikėjimą ir sakramentų malonę gimtų kiekvieno mūsų sieloje; kad tuo būdu tikroji Kalėdų angelų skelbtoji taika įsiviešpatautų pasaulyje. Kad ir mūsų tautos išsklaidytieji vaikai pagaliau galėtų šventąją Naktį prie Tėvynės kūčių stalo susėsti.

Alfonas Grauslys

Vai Lėkite Dainos

Kur susirenka bent trys lietuviai, ten tuoj skamba daina. Kur atsiranda didesnis būrelis mūsų tautiečių, ten tuoj steigiami chorai, kad lietuviška melodija keltų žmonių nuotaiką, mažintų vargus, žadintų tėvynės meilę. Daina lietuviui, galima sakyti, kažkas įprasta, net įgimta. Su daina ėmėsi žagrės, grėblio ar dalgio; daina jiems lengvino nešti baudžiamos jungą, daina padėjo kovoti su vergija; su daina pasitikdavo naują gyvybę, su daina palydėdavo motina savo dukrelę-lelijelę, išduodama už šelmio bernelio... Dainų ir giesmių melodijos jautriausiai pasiekia žmogaus širdį, užmarštin nuneša žmogaus nedalią, sujungia išsiskyrusius.

Reikia džiaugtis, kad ir Argentinos lietuvių tarpe šita sritis nėra apleista. Jau 18 su viršum metų Buenos Aires ir apylinkės lietuvių kolonijose giesmių ir dainų melodijomis lietuvišką dvasią palaiko kompozitoriaus Vacl. Rymavičiaus vedamas "Šv. Cecilijos" choras. Pirmą kartą šio choro lietuviški garsai suskambėjo 1930 m. per Velykas Prancūzų (Šv. Jėzaus Širdies) bažnyčioje. Atsimušdami į didingus bazilikos skliautus lyg sakė, kad ir čia yra gyva lietuvių tautos dalelė. Kai po mėnesio kun. Janilionis lietuviškas pamaldas perkėlė į šv. Liucijos bažnyčią, choras giedojo ten, repeticijas darydamas vargingose klebonijos raštinės patalpose. Kliūčių ir sunkumų buvo labai daug, bet tas nepalaužė lietuviško choristų pasiryžimo, nesumažino jų energijos. Be pertraukos

"Šv. Cecilijos" choras dirba, dainuoja, kyla ir kelia kitus..

Per šį laikotarpį choras ne tik dainavo, bet ir kitomis priemonėmis džiugino savo tautiečius. Kasmėtu buvo ruošiami koncertai, į kuriuos suplaukdavo didelė lietuvių dalis, buvo pastatyta dukart operetė "Birutė", penkiskart operetė "Consilium Facultatis", keletas vaidinimų. Nuo 1931 m. kasmėtu važiuodavo su lietuvių maldininkų ekskursija į Argentinos Marijos šventovę Lujaną. Beveik kasmėtu koncertuodavo arba su vaidinimais ar operetėmis pasirodydavo Berisso lietuvių kolonijai. Nė vienas Vasario 16-tosios ar kitos lietuviškos tautinės ar bažnytinės iškilmės minėjimas neapsėjo be "Šv. Cecilijos" choro dalyvavimo. Visuomet jis užpildydavo tą nuotaikingą programos dalį, kuri veikia į žmonių širdis, gaivina jausmus.

Choras, norėdamas išplėsti lietuvišką darbą, 1944 m. įdainavo pirmąsias P. Amerikoje lietuviškas plokšteles. Tarp jų vienai plokštelei — "Tėvynės ilgesys" ir "Teskamba mūs daina" — žodžiai ir muzika yra parašyta paties choro dirigento Vacl. Rymavičiaus. Nuo 1947 m. kovo mėn. kas sekmadienį pradėjo skambėti lietuviškos melodijos per radio. Pirmiau tik 15 min., o nuo šių metų spalio pradžios visą pusvalandį lietuviškos dainos ir žinios radio bangomis skelbia pasauliui, kad mes dar tebesame gyvi. Kai į Argentiną atvažiavo Tėvai Marijonai, choras visą laiką giedojo lietuviškose pamaldose šv. Jono bažnyčioje, o persikėlus į naujai pastatytą lietuvišką "Aušros Vartų" bažnyčią Avellanadoje, kas sekmadienį

Šv. Cecilijos
Choras
Pirmoje
eilėje
viduryje
sėdi
choro
dirigentas
muzikas
Vaclovas
Rymavičius.

lietuviškų giesmių garsai skamba šioje Argentinos lietuvių šventovėje.

Negalima praeiti nepaminėjus, kad "Šv. Cecilijos" choro dirigentas pats yra sukūręs nemažą lietuviškų dainų ir giesmių, parašydamas ne tik melodijas, bet ir su poetišku įkvėpimu pritaikydamas jautrius žodžius. Iš giesmių, kurioms žodžiai ir melodija yra parašyta dirigento Vacl. Rymavičiaus, paminėtinos: "Malda" ir "O Kristau Karaliau". Jo sukurtos dainos, kurias jau daugelis ne kartą yra girdėję, tenka paminėti: "Vasario 16-ta diena", "Kad aš galėčiau", "O skriskit, skriskit, mano dainelės", "Lietuva, ar girdi", "Anapus Atlanto", "Mūsų žemė" ir k. Taip pat yra parašęs melodijų kitų poetų sukurtiems žodžiams.

Per visą tą laiką tarpą daug choro dalyvių pasikeitė, bet pats choras liko tas pats. Tačiau yra choristų, kurie turėjo tiek ištvermės, kad nuo pat choro susikūrimo iki dabar tebegieda. Iš tokių yra: Juzė Povilonie-

nė, Uršulė Povilonytė-Blumbergienė, Konst. Rymavičienė, Karolis Misiūnas, Jonas Rymavičius, Jonas Miliauskas, Jonas Girgoravičius, Telesf. Mikalauskas, Zeferinas Juknevičius, Stasys Povilonis ir k.

Dabartiniu laiku choro reikalams vadovauja nauja choro valdyba, kurią sudaro: pirm. — Bern. Blumbergas, vicepirm. — Jonas Miliauskas, sekr. I — Vyt. Jusaitis, sekr. II — Teresė Jotautė, išd. — Kar. Misiūnas ir prop. reik. vedėjas — Jonas Simanauskas. Dvasios vadas iki šiol buvo kun. K. Vengras, M.I.C., o dabar paskirtas kun. Vinc. Raitelis, M.I.C.

Tenka tik palinkėti, kad "Šv. Cecilijos" choras nenuilstamai ir toliau dainų ir giesmių melodijomis gaivintų lietuvišką dvasią lietuvių tarpe, visus jungtų, visiems uždegtų širdis tėvynės meile, aukštaisiais idealais ir, darydamas nuolatinę pažangą, suburtų daugiau lietuviškų jėgų bendram darbui ir bendriems tikslams.

P. S.

AR TAI TIK SAPNAI ?

Rašo "LAIKO" bendradarbis dr. J. Dragiškis

Savo gyvenimo bėgy pakartotinai turėjau progos iš asmeninės patirties įsitikinti, kad esama protingų būtybių, aukštesnių už žmogų, kurioms gali būti žinoma net ir tokia ateitis, kuri priklauso nuo laisvos žmonių valios. Iš daugelio prisiminsiu vieną labai ryškų pavyzdį. 1943 m. vasarą, kada ilgai ėjo kovos dėl Charkovo miesto Rusijoje, vieną naktį sapne matau du jaunus, laibus vyrus, kurių vienas atsigrėžia į mane ir lietuviškai sako: "Garantija, pirmadienį Charkovas bus paimtas". Net sapne pasirodė man juokinga garantuoti tokį ateities dalyką, ir aš pabudau garsiai besijuokdamas. Sapną papasakojau vienam — kitam draugam. Tai buvo 4 ar 5 dienos prieš pirmadienį. Pirmadienį aš sėdu prie radio ir laukiu žinių. Ir štai apie 12 val. Maskvos radijas praneša: "Šiandien mūsų kariuomenė šturmu paėmė Charkovą". Apie 3 val. po pietų tą pat patvirtino Berlyno radijas.

Karas buvo mane tiek išvarginęs, jog atrodė, kad aš daugiau nebeįsilaikysiu. Ir tada man vėl labai ryškiai pasakyta: "Greit tu pasilsėsi". Pasakymas buvo tokios rūšies, kad dėl jo tikrumo aš negalėjau abejoti, tik tą pasilsėjimą aš supratau kaip greit ateisiančią mirtį. Bet įvyko kitaip: karas pasibaigė netikėtai greit ir man buvo suteikta ga-

limybė gražiuose kalnų miškuose pasilsėti kelis mėnesius.

Tuojuo po karo aš abejoju, ar neprivaldytume mes pabandyti sugrįžti Lieuvon. Tada sapne man pasakyta: "Būsi 60 metų kada sugrįši Lietuvon". O aš pabaigsiu 60 metų 1951 m. sausio mėnesį. 1946 m. man pateko į rankas knygutė spausdinta 1920 ar 21 m. su vadinamąja Melanijos paslaptimi, t. y. su šv. Marijos 1846 m. ant kalno La Salette Prancūzijoje dviem piemenukams padarytuojų apreiškimu apie tai, kaip žmonės nutols nuo Dievo ir kaip jie už tai bus baudžiami dideliais karais ir atidavimu į bedievių valdžią ir kad ta bausmė truks kiek daugiau negu 35 metus. Atrodo panašu į tiesą, kad pirmąjį pasaulinį karą reikia skaičiuoti tos Dievo bausmės pradžia, nes tas karas buvo pirmas tikrai didelis ir po jo sekė bedieviškų valdžių įsigalėjimas įvairiuose kraštuose. Tad jeigu prie 1914 pridėsime šv. Marijos nurodytuosius 35 metus, gausime 1949. Tad apie 1949—1950 m. reiktų laukti tos Dievo bausmės galo.

Prieš porą mėnesių sapne matau didelį lauką, kurio prie manęs artimesniame plote dirba ramų ūkininko darbą stambus vyras, o antrame lauko šone darbuojasi jaunesnis, laibesnis vyras. Tik staiga iš kažkur atsirado Stalinas

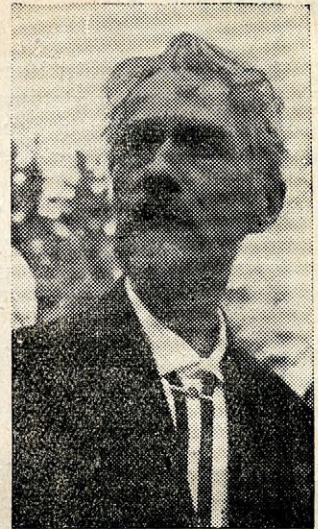
ir griebė už apykaklės tą stambųjį vyrą. Prasidėjo imtynės. Į pagalbą atskubėjo jaunesnysis vyras ir Stalinas gavo bėgti. Toliau matau, kaip Maskvoje nuplėšiamas Stalino namo atogas, kaip kulkos eina per jo namo sienas ir Stalinas krenta ant žemės, ieškodamas už dangos. Paskiau matau būrelį suvargusių rusų ir šalia jų ant žemės paguldytą žmogų. Pažvelgęs į jį pamatau, jog tai Stalinas, ir išsigąstu, bet tenai buvę žmonės mane nuramina sakydami: "Nesibijok, jis jau surištas ir jam 70 metų". Paskiau iš enciklopedijos žodyno sužinojau, kad Stalinas pabaigs 70 metų 1949 m. rudenį. Įdomus datų sutapimas.

Studijuodamas mistinius reiškinius, susipažinau su daugeliu pranašysčių, liečiančių subedievėjimą ir bausmę už tai. Štai viena kita iš jų. 1820 m. stigmatizuotoji Kotryna Emmerich taip tiksliai nupasakoja bolševikiškosios Rusijos gyvenimą, kad ji tai nebūtų galėjusi geriau padaryti, jeigu būtų gyvenusi ir 100 metų vėliau. Tą nupasakojimą ji baigia posakiu: "Štai nelaimė žmonijai nešančioji Maskva!" Kitos pranašystės kalba, kad rusai girdysią savo arklius Reine, bet Dievo ranka juos tenai sulaikysianti, ir Dievo galybė sutriuškinsianti bedievius. Šiaurės barbarai užimsią Romą ir išniekinsią šv. Petro karstą. Kita pranašystė prieš 150—200 metų sako, kad "vakarų tautos" ties Reinu sumušiančios bedievius. Prieš apie 150 metų, kada niekas negalėjo galvoti nė apie bombonešius, nė apie atomines bombas, viena maldinga moteris rašo matanti, kaip dideli paukščiai mėto ugnį ant miestų (tai skaičiau knygoje, spausdintoje Paryžiuje 1872 m., kada apie aviaciją dar niekas negalvojo). Po bedievių sunaikinimo ateisias Bažnyčios dar niekad nepergyventas trijumas. O viena pranašystė kiek arčiau apibūdina ir laiką, sakydama: "Kada matysime, kad Britų imperija griūva ir jos dalys pasiskelbia nepriklausomomis, žinokite, kad Bažnyčios trijumas arti yra". O tai juk mes dabar matome.

Nors sapnams ir privačioms pranašystėms tikėti nėra privaloma, tais vis dėlto reikia pripažinti, kad ir šitokiomis priemonėmis gerasis ir išmintingasis Dievas gali išpėti klystančiuosius ir padrasinti ištikimuosius. Tuo tarpu gi viskas kalba už tai, kad už poros metų pasaulis gali išsilaisvinti iš bedievybės atneštosios nelaimės.

VYDŪNUI 80 M.

AMŽIAUS

Šių metų kovo 22 d. seniausiam iš gyvųjų Lietuvos poetui ir mastytojui Vydūnui sukako lygiai 80 metų amžiaus. Vilius Storasta Vydūnas gimė 1868 m. kovo 22 d. netoli Klai-pėdos miesto. Tėvas buvo protestantų pastorius ir kartu savo parapijos mokyklos mokytojas. Devynių metų Viliukas jau skaitė bibliją. Penkis metus trukusi plaučių liga vos nenuvedė daug žandančio jaunuolio į kapus. Pasigydęs studijavo įvairiuose Vokietijos uni-žėje, kur mokė anglų ir prancūzų kalbas. Vėliau buvo pakviestas į Berlyno universitetą, kur orientaliniam seminare dėstė lietuvių kalbą.

Būdamas labai meniškos sielos, Vydūnas greitai palinko į tapybą, muziką ir ypač poeziją. Jo poezija yra gyvenimo išminties perteikimas menišku būdu. Parašė daugiau kaip 70 įvairaus dydžio veikalų, už kuriuos tarptautinis "Plunksnos Klubas" (Pen Club) išrinko jį savo garbės nariu, o Vytauto Didžiojo universitetas suteikė jam garbės daktaro laipsnį.

Už savo kūrinis dar įdomesnė yra pati Vydūno asmenybė savo grynu žmogiškumu, jautriu gerumu ir giliu maldingumu Amžinajai Išminčiai, tam visur apsireiškiančiam visatos Slėpiningumui. Kalbėdamas su kitais, šitas kiek į priekį palinkęs, baltagalvis ir neišreiškiamu gerumu žvelgiančiomis akimis senelis daro nepaprasto įspūdžio. Ilgai nacių kalinamas, Vydūnas pagaliau išeina iš kalėjimo ir turi trauktis nuo artėjančių bolševikų vis labiau į vakarus. Dabar jis gyvena Detmoldo mieste Vokietijoje ir drauge su višais lietuviais tremtiniais dalinasi vargo duona.

Nuo pat 7 savo amžiaus metų Vydūnas nevalgo mėsos ir gyvena labai santūriai višais atžvilgiais.

B.

POETUI

Išsižadės tėvai, tauta išspiaus,
Draugai ir mylima atstums — pravirksi vienas,
Ir niekas nesupras ir neužjaus,
Kai eisi vienišas į vaiskas mėnesienas...

Kančia ir vienuma lydės tave
Ir taip prislėgs nostalgijos bežadis ūpas,
Jog tu prakeiksi dangų, pats save
Ir sielvarto gaudaus neištariančias lūpas...

Bus ir lakių akimirksnių, kurių,
Tave atstūmę, nepajėgs sapne sapnuoti —
Jie tau atpirks bangų ir sūkurių

Į šipulius sutrupintą svajonių valtį...
Prabiltum — akmenys, tau rodos, aimanuotų,
Bet tik jauti bežadę vienumą ir šaltį...

2.

Nes, kai visi atstums ir kai akmenys
Nebeturėsi prisiglaust, tada prabilsi
Traškiu griausmu, pavasario vandens
Čiurlenimu ir džiūgaut su arais pakils...

Tu būsi vienišas ir išdidus —
Nykiam laukų žiedely tiesą įregėjęs —
Ir bus tada tau sielvartas saldus,
Ir būsi laisvas, kaip vanduo ar tyro vėjas.

Ir tu, atstumtas Dievo ir žmonių,
Išplėsi iš nakties nasrų gyvybės ugnį,
Ją neši džiaugsmo liūdesiu švelniu,

Kol atsivers po kojų amžina bedugnė,
Bet ir tada, kančios ir sielvarto patyręs,
Pajusi vėl, kad vienišas, prieš mirtį miręs...

Jonas Aistis.

Kūčių Vakarą Tremtyje

Žinau: nesusirinks ši vakarą prie stalo
Kaip kitados nei broliai, nei mama.
Prisiminimuose, gal būt... Baltoj plotkelėj
Bus tik visų širdis gyva.

Žinau: neišbučiuosiu jau sesulių
Kaip kitados sugrižęs, nei mamos.
Aukštam aukštam kalnely brolis dūli
Ir tėviškė be židinio šviesos.

Žinau... Ir bus šis vakaras be galo liūdnas.
Gilia žaizda jis atsivers širdy.
Ir tėviškė vaidensis juostoj dūmų
Pro apsnigtus laukus toli, toli...

Paulius Stelingis

ADOMAS MICKEVIČIUS

(24. XII. 1798 — 26. XI. 1855)

"Lietuvos meilės ir ilgesio poetas" — taip jį vadina Vincas Masiūnas "Tremties Metų" leidinyje.

Nors rašė lenkiškai, bet jautė lietuviškai, Lietuvą mylėjo, jos praeitį garbino. Jam Lietuvos gamta buvo meilesnė už gražiausią kitų kraštų žemėvaizdį.

Gyveno ir veikė Kaune, Vilniuje ir užsieniuose. Mums labai artimas, nes po nepavykusio sukilimo prieš rusus turėjo bėgti į užsienį ir tenai būdamas labai Lietuvos ilgėjosi. Girdėdamas, kaip rusai mūsų kraštą naikina, be galo kentėjo ir maištavo. Mirė ištrėmime.

Įdomu tai, kad savo gyvenime tikroje Lenkijoje nebuvo buvęs. Žymiausi jo veikalai: Vėlinės, Gražina, Konradas Valenrodas ir Ponas Tadas, kurį jis pradeda šiais žodžiais:

"Lietuva, mano tėvyne! Tu esi kaip sveikata.
Kiek tave branginti reikia tik tas supras,
Kuris tavęs neteko".

Šių metų gruodžio 24 d. minime 150 metų nuo jo gimimo.

Red.

Henrikas Nagys

DIDŽIOJI NAKTIS

Kai jis pravėrė pirmą kartą kūdikio akis —
dangus su žvaigždėmis jose; paskendo...
Ir Jis žiūrėjo: —
kaip Motinos ir Tėvo bailios rankos
Jo kūną segė kailiais, nes naktis
buvo šalta ir didelė:

joje sutilpo bokštai miegančiais varpais,
ir aukštos, trapios palmės,
sutikusios atjojančių karalių eisena;
ir žerinti **žvaigždė**, kurią kažkas ant delno
padėjęs nešė dangumi...

...tokia didžiulė buvo ta naktis!
Bet Vaiko akys buvo dar didesnės:
ir tokios naktys — kaip žuvis gelmėn — jose
paskęsta.

KRUVINI NUOTYKIAI

Partizanas Saulius pasakoja apie lygiai prieš vienerius metus įvykusį lietuvių partizanų prasiveržimą iš Lietuvos pro geležinę uždangą į Vakarus. Pakeliui žuvo trys draugai, vienas liko Lenkijoje. Tik Sauliui su Mindaugu pavyko pasiekti Vakarų Vokietiją ir perduoti svarbius dokumentus, jų tarpe lietuvių laišką šv. Tėvui ir atsišaukimą į viso pasaulio lietuvius.

1. ĮSAKYMAS SU SLAPTAIS UŽDAVINIAIS VYKTI Į VAKARUS

1947 m. gruodžio mėn. 2 d. Lietuvos Laisvės Kovotojų Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinė.

Buvo puiki žiemos naktis. Sidabrinėje mėnulio šviesoje du Lietuvos Laisvės kovotojai žygiuoja Suvalkijos laukais. Laisvės kovotojas Kardas ant dešiniojo peties nešasi prancūzišką pėstininkų kulkosvaidį, ant kairiojo peties turi persimetęs kulkosvaidžio apkabinę ir šovinių atsargas. Po diržu kabo granatos, pistoletai ir ryšulys pogrindžio spaudes. Jo kovos draugas Saulius yra apsiginklavęs automatu PPD, pistoletu ir granatomis. Su savim jis nešėsi keletą žvalgybos instrukcijų, su agentais susirašinėjimo laiškus, partizanų dainų rinkinį ir vėl mi pietryčių kryptimi.

Kažin kur tolumoje pasigirdo rusiškų automatų tratėjimas, žybtelėjo į dangų raketos. Buvo girdėti pavieniai šautuvų šūviai ir vos vos ausiai pagausamas vokiškųjų ir rusiškųjų automatų tarškėjimas. Tikriausiai mūsų partizanai bus kur nors užlipę ant tykojusių bolševikų, galvojome atsargiai traukdamį pietryčių kryptimi.

Po pusvalandžio mes jau buvome prie norimos sodybos. Kardas pabeldė sutartiniu būdu į langą, man stovint nuošaliau su ginklu rankoje, pasiruošusiam visokiems netikėtumams. Šeimininkas tuojau atidarė duris ir, vos spėjęs įlipti į kelnes, ištraukė iš palėpės pakieta, atsiųstą iš Apygardos štabo. Jame

randame Apygardos vado įsakymą ir Vyriausiojo Prezidiumo nutarimo nuorašą, kuriuo man įsakoma su svarbiais dokumentais ir slaptu uždaviniu vykti į užsienį. Apygardos vado laiške buvo pažymėta, kad šiam uždaviniui skirti vyrai neseniai bunkeryje buvo užklupti rusų ir po nelygios kovos turėjo save susprogdinti. Dėl suprantamų nepaprastų pavojų šitas žygis turėjo būti įvykdytas tamsiausiomis gruodžio naktimis.

Tokį pat įsakymą, tik per kitus ryšininkus, gavo ir laisvės kovotojas Mindaugas. Mes turėjome pasirinkti savo žygiui savanorius palydovus, sudaryti smulkų žygio planą ir patiekti jį Apygardos vadui patvirtinti.

2. PASIRUOŠIMAI

1947 m. gruodžio 15 d. Naktis. Tauro apygardos bunkeryje atsisveikiname su draugais. Į mūsų išleistuves, be 36 laisvės kovotojų, atvyko Vyriausiojo Prezidiumo atstovas Taučius ir kovojančios Latvijos atstovai.

Po pusiaunakčio, šlapiam snigui krintant, mudu su Mindaugu, laisvės kovotojo Šarūno lydimi, leidomės Sintautų linkui. Per naktį reikėjo nužygiuoti 40 km. Pusiaukelyje sustojome vienoje sodyboje pailsėti. Šeimininko sūnus, stovėjęs tuo metu sargyboje, pranešė, kad kažin kas slenka per daržą. Pasiruošėme galimam užpuolimui. Neilgai laukus, palangėje išgirdome sutartinį lietuvių partizanų beldimą. Tai buvo laisvės kovotojas Jaunutis su tri-

mis kovos draugais. Jie užtiko mūsų pėdas ir atsekė iki sodybos.

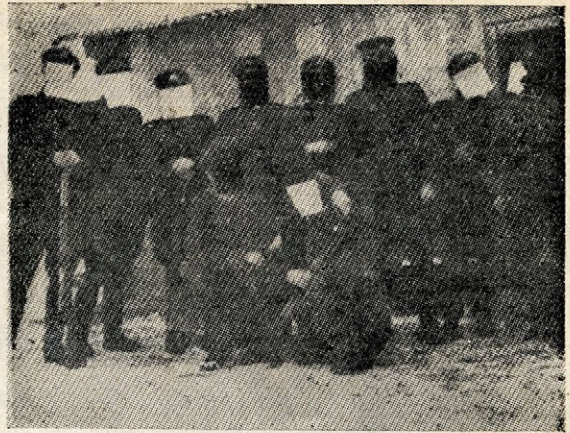
Jaunutis su savo vyrais mus atlydėjo per seniai nederbamus Šakių dirvonus į sutartą sodybą, kurioje mūsų laukė Žalgirio rinktinės vyrų grupė. Prie žibalinės lemputės susėdę, laisves kariai pasakojo savo paskutinius nuotykius. Jaunutis pasakojo, kaip jį su Saidoku vienoje sodyboje buvo užklupę dvylika rusų, išvertė visus namus, bet nesurado įsirausius šiauduose ant tvarto. Perkūnas papasakojo, kaip rusai nevisada suranda partizaną šiauduose. Prieš savaite laiko jis buvo užkluptas bemiegas kluone. Įlindęs į šiaudų šalinę, jis laukė, kas bus. Susivare aplinkinius ūkininkus, rusai liepė išversti visus šiaudus iš kluono į kiemą. Ties ta vieta, kur aš gulėjau įsikasęs, pasitaikė tingus ruselis arba labai prašmatnus. Užuot gabenęs šiaudus šakėmis, jis sukomandavo: "Raz dva, vali!", ir jie griebė šiaudus ritinte ritinti iš kluono. Perkūnui to ir reikėjo, nes jį taip puikiai išritino iš kluono, kad niekas nė nepastebėjo. Rožandas papasakojo, kaip jis bolševikų buvo užkluptas, tikrinant gatvėje dokumentus. Kišenėje turėjo tik tėvo kvitą apie buliaus pristatymą valdžios rekvizicijai. Turėjo, žinoma, ir pistoletą. Bet pirma pakišo rusui buliaus kvitą. "Ar antspaudas yra?", paklausė rusų vyresnysis. "Da piečat' jiest". To ir pakako, kad išsisuktų iš keblės padėties.

"Baigt! Pasiruošti žygiui!", nutraukė mūsų pasikalbėjimus būrio vado Naro komanda. Apie 30 vyrų dviguba vera išžygiavome Sintautų apylinkės laukais. Viename kaime iš baltų staltiesių pasisuivoime ilgus apvalkus, kad einant snieguotais laukais būtume sunkiau pastebimi. Čia prie mūsų prisijungė kiti trys mūsų palydovai: Butautas, Krūmas ir Felikasas. Mus atlydėjęs būys sugrįžo atgal, o mes šešiese išžygiavome buvosios Vokietijos - Lietuvos pasienio link.

3. RYTPRŪSIUOSE

Pasiekėme šešupę. Radę paslėptą valtį, persikėlėme į Prūsų žemę. Aplinkui sugriauti ir išdege dvarai ir sodybos. Kadaise taip derlingi laukai dabar apaugę piktožolėmis, po kurias bastosi puolaukinės kiaulės. Retkarčiais, susėdę į sniegą, pasistiprinam lašinių riekutėmis ir degtine. Brėkstant pasiekėme Viliūnų miestelio griuvėsius. Užsukome į sugriautą namą tarp aukštų medžių. Susikūrę ugnį, išsivirėm arbatos, išsidžiovinome drabužius ir laukiame vakaro.

Pavakariop mes jautėmės gerai pailsėję. Žygio prisiminimui padarėme kelias foto nuotraukas, patikrinome ginklus ir, saulei nusileidus, išžygiavome pro Stalupėnus į Heidemuedės miškus. Aplenkdami toje vietoje naujai įsteigtus rusų kolchozus ir miestelių griuvėsius, ėjome apsnigtais laukais. Auštant sulindome į šieno gūgį, kuriame iš kiekvieno šono išpešėme po gilią olą. Į šonines olas sulindome po du, o į galines — po vieną. Gulėjome dėl atsargumo apsiavę, sušlapę autai sustingo ap-

Lietuviai partizanai ir keletas jų palydovų prieš pat žygį iš Lietuvos į Vakarų 1947 m. gruodžio mėn. Pirmoje eilėje pirmasis iš kairės klūpo šio straipsnio autorius partizanas Saulius.

link kojas: geriau šitaip, negu šokti užpultam į mūsų basomis kojomis.

Vos pradėjus temti, išlindome iš savo urvų, kalendami iš šalčio dantimis. Pasistiprinę vėl leidomės Heidemuedės miško link. Turėjome praeiti dar 23 kilometrus. Artėjant prie lenkų sienos, mums buvo svarbu sutikti kokį vokiečių ir išsiklausinėti apie padėtį pasienyje. Paplentėje vienoje trobelėje degė žiburys. Gal čia vokiečių šeima skursta, pagalvojome, ir nutarėme patikrinti. Aš su Šarūnu prišliaužėme prie lango. Purvinoje asloje buvo matyti maži vaikai. Aišku, tai buvo kolchoznikai. Jau besitraukdami nuo lango, staiga išgirdome rusišką balsą: "Stoj! Kuda idioš?" Nebuvo daugiau kas daryti, kaip ruselius sustabdyti. Susivarėme juos į vidų, paprašėme gerti ir nudavėme raudonarmiečius. Išklausinėjome apie artimuosius kolchozus ir kitas vietas. Pats artimiausias kolchozas vadinasi "Kirov". Jie esą kaip tik to kolchozo baudžiauninkai ir grįžta iš darbo.

Ruselių nurodytu keliu leidomės į miestelio pusę. Mėtydami pėdas, porą kilometrų ėjome atgal, paskui, pasinaudodami karklynu, susukome, nėdas, peršokome per griovį ir po to, į vieną pėdą eidami, pasukome pro nurodytą kolchozą į mišką. Buvo neapsakomai tamsu. Viena ranka reikėjo nuolat saugoti akis. Tik pačiame miško viduryje kiek atsikvėpėme, susikūrėme ugnį ir kiek apšilome. Dienoti buvome numatę kitą vietą, iki kurios dar reikėjo pajėgti keletą kilometrų.

Buvo gruodžio 21 d. ankstyvas rytas, sekmadienis. Užkandę pasiklojome iš eglėšakių guolius, kurines pasidėjome po galva ir, su ginklais glėbyje, užsnūdome. Vienas iš mūsų nuolat buvo sargyboje, kartu kurstydamas ugnį ir virdamas iš sniego arbatą. Pavalgę pietų, sekmadienio proga sukalbėjome maldą, paprašėme Dangaus palaimos savo kovojančiai tautai, draugams ir sau patiems, kad žygis

pavyktų. Bevalydami ginklus, klausinėjome vienas kitą, ką kas sapnavo. Felikso sapnas buvo įspūdingiausias. Jis skendęs kažin kur raiste, o su juo kartu Butautas ir Krūmas. Raisto pakrantėje augo keisti medžiai, iš kurių varvėjo į raistą kraujas. Jis matė atokiau stovinčius draugus, bet jie negalėjo prieiti ir padėti grimzdantiems į dumblą.

4. MŪŠIS PRIE ROMINTOS

Pagal mūsų žygio planą reikėjo pasiekti Romintos upę, prie kurios stovi to paties vardo miestelis. Ties ta vieta turėjo būti rusų-lenkų siena. "Padėk Dangau!", tyliai pratariau ir liepiau Mindaugui pradėti žygį.

Keletą kilometrų paėję užtikome buvusios karo metu stovyklos likučius. Sniege, jaunų eglaičių apsupti, buvo matyti karių kapų mediniai kryžiai. Aišku, tai buvo vokiečių karių kapai, nes bolševikai šitaip savo žmonių nelaidojo. Ant kapų kryžiaus vietoje jie deda savo raudonąsias "kaburkėles".

Lietuviai partizanai Heidemuedės miške Rytprūsiose 1947 m. gruodžio mėn. prieš pat mūšį prie Romintos upės.

Nuo buvusios stovyklos pasukę į dešinę, priėjome plentą. Paplentėje, kas keliolika metrų stovėjo įsmeigti basliai, o ant vieno tokio radome ir užrašą: "Ostorožno, valka lesa". Plente matėme autovežimius ir slidininkų pėdsakus. Iš visų ženklų buvo aišku, kad esame pavojingiausioje pasienio zonoje. Iš plento pasukome į dešinę, kur netoli jau turėjo būti Romintos upelis ir tiltas per jį. Už keliasdešimt metrų atsidūrėme prieš apkasus ir spygliuotų vielų užtvarą. Tai buvo naujoji Rusijos Rytprūsijų-Lenkijos siena.

Staiga mus pamatė plentu čiuožę bolševikų slidininkai. Jie sustojo, kaip stabo ištikti, ilgokai žiūrėjo į tą vietą, kur mes pasitraukėme už eglų, o po to staiga pasileido bėgti: matyti, šauktis pagalbos. Mindaugas tuojau suprato padėtį. Vienoje rankoje laikydamas žemėlapi, kitoje kautynių automatą, pa-

sileido pirmyn, pamodamas mums sekti paskui jį. Dideliais šuoliais peršokome eglaites ir įsukome į keliuką, vedantį prie tilto, per kurį mums reikėjo pereiti. Jis buvo apie šimtą metrų nuo mūsų. Prie tilto pastebėjome du sargybinius, kurie neramiai dairėsi aplinkui, lyg nujausdami savo mirtį. Vietoje komandos pasigirdo mano automato šūviai. Prie mano amerikietiškosios prisijungė kiek rečiau tarškėdami draugų automatai. Sugraizyti ruseliai susvyravo ir susmuko aukštelnkyki. Mūsų komanda: pirmyn! Mindaugas ir aš, laikydami tarp savęs kokių aštuonių metrų atstumą, pasileidome bėgti per tiltą. Ant tilto mus patiko atsukbančių rusų dalinys. Sutraškėjo iš naujo mūsų ginklai, į kuriuos atsiliepė mirštančių rusų šauksmai. "Stoj, ble..." — rėkė bolševikų vyresnysis.

Mindaugas ir aš buvome perbėgę tiltą ir sugulę ant kelio anoje pusėje. Feliksas ir Krūmas sušoko šioje pusėje tilto į apkasus. Šarūnas ir Butautas slinko per tiltą. Jiems vos įpusėjus per tiltą, abi pusės atidarė iš naujo ugnį. Mindaugas ir aš iš vienos upelio pusės, Feliksas ir Krūmas iš kitos kryžmai pliekė rusams, kurių buvo apie penkiolika. Viršininkas šūkavo "Vperiod!", bet tai buvo nelengva.

Butautas nebenorėdamas ilgiau gaišti pavojingoje ant tilto pozicijoje dėjo paskutinį šuolį į kitą tilto pusę, ir tuo momentu krito negyvas. Šalia jo buvęs šarūnas prišliaužė prie jo, paėmė už rankos, ir patyrė, kad jis mirė iš karto. Automato serija perėjo jam per krūtinę ir per galvą. Numetęs į upelį jo automatą, šarūnas, kulkoms apie ausis zvimbiant, nušliaužė nuo tilto į kitą pusę. Rusų ugnis kiek sumažėjo, nes jų aštuonetas jau nebešaudė.

Iš dešinės pusės rusai ėmė trauktis atgal, nes ten iš šono jau spirgino šarūnas. Mūsų nelaimė, Feliksą ir Krūmą užgulė naujai atbėgusios jėgos. Kai Feliksas pašoko nuo žemės bėgti per tiltą, rusų ugnis pataikė jam į kuprinę, kurioje buvo prieštankinė granata. Pasigirdo bausis sprogimas, pakilo sniego ir dulkių debesis, o vargšas mūsų draugas nespėjo nė sudejuoti. Už kelių metrų nuo jo gulinėiam Krūmui išlėkė ginklas iš rankų nuo suspausto oro. Pagriebęs savo ginklą, jis pasižiūrėjo į sukruvintą vietą, kur ką tik gynėsi jo draugas, į sudraskytus jo kūno gabalus, ir po to keliais staigiais šuoliais perbėgo per tiltą į kitą pusę.

Būdami nesaugūs iš užpakalio, turėjome pasitraukti nuo tilto. Vos spėjome užbėgti už gretimos kalvos ir prisikrauti šaudmenų į ištuštėjusias apkasas, kai staiga pamatėme prieš mus atkištus ginklus slenkančių rusų. Prisileidome juos visiškai arti, ir tada papliupo tarškėti mūsų ginklai. Pirmiesiems sugriuvus, pasigirdo rusų komanda trauktis. Bet iš sparno ir mūsų užpakalyje likę rusai akiai šaudė mūsų ugnies kryptimi. Krūmas pašoko bėgti į geriau pridengtą vietą, kai rusų sprogstamoji kulka pataikė jam į dešinę koją, viršuje kelio. Kulka išplėšė raumenis, sutraiškė kaulą. Pasigirdo jo patics balsas: "Krūmas sužeistas!" Du iš mūsų prišoko prie Krūmo nugabenti jį į saugesnę vietą. Bal-

tas sniegas pasruvo kraujais, o perrišti jo žaizdą buvo nebeįmanoma, nes aplink kalvą jau supo mus priešas. Mums reikėjo trauktis. Su kraujo tekėjimu seko ir jo jėgos bei viltis išlikti gyvam. Tai nujausdamas, jis paprašė mus visus ateiti prie jo. Jis su visais apsikabino, pasibučiavo ir atsiveikino amžinai. Jis prašė neapleisti jo motinos, ją paguosti ir jai padėti. Po to jis atsisegė nuo diržo granatą. Mes nepajėgėme sulaikyti ašarų šioje draugo mirties valandoje. Čia pat griaudė rusų kulkosvaidžiai, taikydami į mūsų pusę. Mes traukėmės šalin, skausmingais žvilgsniais lydėdami mūsų mielą draugą. Mes dar matėme, kaip jis kairia ranka ištraukė granatos kaištį ir pasidėjo ją prie galvos.

Netrukus jį apspito rusai, ir tuo pačiu metu pasigirdo granatos trenksmas. Mūsų trečias draugas

atsiskyrė su šiuo pasauliu. Kiek rusų kartu su juos išlėkė į orą, mes jau nebegalėjome matyti.

Jau visiškai temo. Brisdami per pusiau sušalusį dumblyną, už trijų kilometrų pasiekėme plentą. Šliauždami per jį, laukėme kiekvieną akimirką, kada į mus pasipils kulkosvaidžių ugnis. Bet niekieno. Kitoje plento pusėje pastojo mums kelią dviejų su viršum metrų aukštumo spygliuotų vielų tvora. Sukaupęs visas jėgas, griebiau kartu su šarūnu už apatinių vielų, ir atplėšėmė jas nuo žemės. Pralindę pro tvorą, nėrėme pirmyn ir tik už kelių kilometrų nuo sienos sustojome pasilsėti. Jau buvo visiškai sutemę. Ant sienos pasigirdo trys atskiri šūviai. Tai reiškė, kad sargybiniai aptiko mūsų pėdsakus vielų tvoroje ir davė ženklą sargybų įguloms. (Bus daugiau).

Imigracijos žinios

1. Dėl nesklandumų su vizomis. Gavome žinių, kad kai kurie Europoje gyvenę tremtiniai, jau turintieji imigracinius leidimus į Argentiną, netikėtai susidūrė su kai kuriomis kliūtimis vizoms Argentinos konsulatuose gauti. Argentinos Lietuvių Imigracinis Komitetas jau padarė atitinkamų žygių vietinėse įstaigose kai kurių provokatorių sudarytai padėčiai išaiškinti. Buvo patikinta, kad susidariusieji keblumai yra grynai laikinio pobūdžio. Dėl kiekvieno naujo nesklandumo prašome nedelsiant mums pranešti tiesiog arba per Vykdomosios Tarybos Įkurdinimo Tarnybą Muenchene (Rauchstr. 20, Muenchen 27).

2. Atvyksta žymus grafikas ir 3 Kauno Didžiojo Teatro baleto artistai. Gruodžio mėn. iš Augsburgio stovyklos į Argentiną išvyksta žymus grafikas Vaclovas Ratas su žmona Regina ir 9 metų dukryte Regina. Kaune nuo 1937 iki 1944 m. V. Ratas buvo Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus ir M. K. Čiurlionies Galerijos Meno konservatorius ir amatų mokyklos mokytojas. Augsburgėje tvarko tris kartus savaitėje išeinančio laikraščio "Žiburiai" meninę dalį ir turi savo vardu atidarytą Dailės studiją (mokyklą). Vietiniam Augsburg - Hochfeld lietuvių komitetui prašant, buvo suorganizavęs 6 mėnesių kursų kambarių dažytojams — dekoratoriams. Suredagavo ir išleido keletą meno leidinių, dalyvavo eilėje meno parodų Lietuvoje ir užsieniuose. Dabar dalyvauja Tarpautinėje grafikos parodoje Briuselyje, 1937 m. Paryžiaus Pasaulinėje Meno ir Technikos Parodoje yra gavęs Garbės diplomą. Kartu atvažiuoja ir jo žmonos sesutė su vyru B. Čemovu. Pažymėtina, kad V. Rato žmona, jos sesutė su vyru (J. B. Čemovai) yra Kauno Didžiojo Teatro baleto artistai. Vokietijoje B. Čemovas buvo suorganizavęs Lietuvių Baleto Teatrą Augsburgėje. Iš pastatytųjų veikalų pažymėtinas klasikinis baletas "Coppella". J. B. Če-

movai turi 10 metų dukrytę Ingą. Abi šios šeimos imigracinius leidimus gavo per Arg. Lietuvių Imigracinį Komitetą ir jau užsimokėjo už vizas. Dabar tik laukia pranešimo vykti į laivą. Ir mes jų laukiame įsijungiant į kultūrinį mūsų kolonijos gyvenimą.

Daroma skubių žygių išgauti imigraciniam leidinui ir kitam žymiam dailininkui Vytautui Kasiuliui su žmona Brone Dzetaveckaitė ir 4 metų sūneliu Vytautu, kurie dabar gyvena Paryžiuje. Juos kviečiasi V. Kasiulio teta Izabelė Padimanskaitė - Staniukynienė.

3. Gausios padėkos. Argentinos Liet. Imigracinis Komitetas gauna daug padėkos laišku iš Europoje vargstančių tautiečių. Tai mus skatina dar labiau sukurti ir padaryti visa, kad ko daugiausia lietuvių būtų išgelbėti iš naikinančio skurdo ir vis didėjančių pavojų Europoje. Šia proga paduodame Vykdomosios Tarybos Įkurdinimo Tarnybą Muenchene rašto, rašyto š. m. lapkričio 9 d., ištrauką:

"Nuoširdžiai dėkojame Tamstoms ir Argentinai gyvenantiems lietuviams už rūpestį ir gražias pastangas padėti savo tautiečiams esantiems tremtyje greičiau susikurti žmoniškesnį gyvenimą naujoje šalyje. Jūsų teikiama pagalba tremtiniams nebus pamiršta".

Ignas Padvalskis, A.L.I.K. pirmininkas.

205.000 Tremtinių į J. A. Valstybes. — Šių metų birželio 25 d. Prez. Trumanas jau pasirašė įstatymą, kuriuo 205.000 Europos tremtinių per dvejus metus galės įsikurti J. A. Valstybėse. Įstatymas reikalauja, kad 40% įvažiavimo leidimų būtų suteikta tremtiniams, kilusiems iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir rytų Lenkijos. Įstatymo priėmimui daug prisidėjo lietuvių draugas senatorius Chapman Revercomb, kuris yra lankęs lietuvių pabėgėlius jų stovyklose Vokietijoje. Su Senatorium glaudžiai bendradarbiavo BALF pirmininkas kun. Dr. J. Končius.

Iš Viso Pasaulio

Lietuvių atstovai budriai seka Jungtinių Tautų posėdžius Paryžiuje. Jungtinių Tautų sesijos programoje yra keletas klausimų, liečiančių ir lietuvius: tai skundas prieš Sovietų Sąjungą dėl masinio tautų naikavimo, vadinamo genocido, skundas dėl prigimtų žmogaus teisių laužymo Sovietų Sąjungoje, kuri reikalauja, kad rusės, ištekėjusios už užsienio diplomatų, išsiskirtų su savo vyrais, ir galop tremtinių repatriacijos klausimas. Speciali Lietuvos diplomatų komisija budi visų Lietuvą liečiančių klausimų sprendime ir per Amerikos lietuvių dienraščiam atstovaujančius lietuvius žurnalistus, kurie gavo teisę lankytis sesijos posėdžiuose, informuoja Jungt. Tautų delegaciją apie padėtį Lietuvoje.

Lietuvių delegacija Jungtinių Europos Valstybių Kongrese Haagoje. Haagoje įvykusiame Jungtinių Europos Valstybių Kongrese dalyvavo ir lietuvių delegacija, kuri kartu su latviais ir estais Kongreso primininkui įteikė svarbų pareiškimą. Pažymėtina, kad lietuvių delegacija pradžioje buvo priimta tik kaip svečiai, bet vėliau, pačiam svarbiausiam Kongreso dalyviui Winston Churchill pritariant, gavo pilnateisių delegatų teises. Šituo pripažinimu nepriklausomoji Lietuva vėl pasirodė Europos tautų tarpe kaip lygiateisis narys.

Lietuviai Kanados tautinėje parodoje. Toronte įvykusioje Kanados tautinėje parodoje buvo pakviesti dalyvauti ir lietuviai. Lietuvių vyrų choras, vos per dvi savaites muziko A. Narbuto paruoštas, sudainavo tris dainas: "Dainos galia begalinė", "Gaudžia trimitai", "Juokai" ir paško tris tautinius šokius: Malūną, Oželį, Lenciūgėlį. Lietuvių pasirodymas sužavėjo ne tik dešimtūkstantinę žiūrovų minią, bet ir rengėjus, kurie lietuviams įteikė net dvi garbės atestacijas, paveikslais ir straipsniais išgarsino juos vietos spaudoje ir jau pakvietė į sekančią tautinę parodą.

Trys politinės mįslės. Šiame mėnesyje daugiausia susirūpinimo kėlė ir tebekelia trys dalykai: Berlynas, Kinija ir Palestina.

Berlyne sovietų zonos komunistai paskelbė komunistinę Berlyno valdžią, išvaikydami visų laisvai rinktus miesto savivaldybės narius. Naujoji komunistinė Berlyno "valdžia" nori valdyti visas Berlyno zonas, kaip sovietų okupuotos Vokietijos neatskiriama dalį. Ar šitos komunistinės Berlyno valdžios prefensijos prives prie naujų neramumų ir net ginkluoto konflikto, parodys ateitis, kuri

kiekvienam atveju kelia didelį nerimą.

Kinijoje komunistų kariuomenė jau stovi prie sostinės Nankin vartų. J. A. Valstybės tyli ir laukia, nes jos noras yra neįklimpti pergiliai Kinijoje, kad šiuo taip svarbiu metu būtų galima turėti pilną veikimo laisvę Europoje. Norint pilnai įvertinti J. A. Valstybių diplomatiją, reiktų pamatyti jų slaptuosius planus ir turimas priemonės jiems įvykdyti.

Palestinos padalinimas tarp žydų ir arabų yra didelė diplomatinė mįslė. Vakariečiai daugiausia bijo, kad Izraelio valstybė nepasidarytų komunizmo lizdu ir tuo pačiu Sovietų Sąjungos įrankiu taip jautrioje Artimųjų Rytų srityje prie Sueso kanalo. Atrodo, kad dabartinė Jungtinių Tautų sesija Palestinos klausimą atidės geresniems laikams.

Lietuvos Vyskupų laiškas. Aplankę šv. Tėvą Vatikane, Lietuvos vyskupai tremtiniai: arkiv. Juozapas Skverickas, vysk. V. Padolskis ir vysk. V. Brizgys paskelbė kalėdinį laišką visame pasaulyje išblaškytiems lietuviams. Laiške nušviečiamas Lietuvos Vyskupų pranešimas šv. Tėvui apie lietuvių dvasinę padėtį tėvynėje ir tremtyje. Taip pat atpasakojama jautri šv. Tėvo užuojauta visai lietuvių tautai ir tvirtas nusistatymas neužmiršti jos teisėtų reikalų. Kaip Dievo pagalbos laidą šv. Tėvas suteikė visai lietuvių tautai savo įpatingą apaštalinį palaiminimą.

ŠVENTIEJI METAI

1950 metai yra jubilėjiniai, nes sukanka lygiai devyniolika ir pusė amžiaus nuo Kristaus gimimo. Nežiūrint labai netikros politinės padėties, Romoje jau ruošiamasi sutikti šimtams tūkstančių maldininkų, kurie atvyks iš viso pasaulio. Pažymėtina, kad tais pačiais 1950 metais sukanka ir Popiežiaus Pijaus XII auksinis kunigystės jubilėjus. Bendradarbiaudamas su Vatikanu, Romos miestas jau pradėjo statyti didžiulius viešbučius Romoje ir Ostijoje. Manoma, kad ligi 1950 metų bus užbaigta ir naujoji didžiulė Romos elektros stotis.

Lietuviai demonstruoja prieš komunizmą. — Val d'Or mieste, Kanadoje, neseniai įvykusiose masinėse demonstracijose prieš komunizmą dalyvavo ir lietuviai su savo vėliavomis, plakatais ir įvairiais gyvaisiais paveikslais. Demonstracija buvo pradėta iškilmingomis pamaldomis, kurias atlaikė vysk. Desmarais miesto aikštėje. Į garbės prezidiumą buvo pakviestas ir lietuvių atstovas, kuris drauge su kitais kalbėjo per garsintuvą. Mitingas užbaigiamas prancūzo, anglo, lietuvių, lenko ir ukrainiečio malda už Tėvynę kiekvieno gimtąja kalba.

Pavergtoji Lietuva

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

LIETUVOS GYVENTOJAI. Iš viso dabar Lietuvoje yra apie 2.700.000 tiek vietinių, tiek atvykėlių gyventojų. Atėjūnų skaičius, įskaitant ir kariuomenės, MVD ir MGB policijos dalinius, priskaitoma apie 200.000. Daugiausia atėjūnų kolonistų tenka Vilniaus bei Klaipėdos kraštam. Į Lietuvą yra atkelta apie 20.000 iš dabar Lenkijai priklausančių žemių, kurie yra lietuviai ir todėl kolonistais nelaikomi. Rytprūsiočiuose vietiniai gyventojai baigiami išnaikinti. Jų vietoje iš Sovietų Sąjungos atkeliami kolchozninkai. Pačiame Klaipėdos mieste esama ir nekomunistų lietuvių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu ten sugebėjo įsikurti. Kaune yra apie 110.000 gyventojų. Iš jų yra apie 70% lietuviai. Vilniuje apie 160.000, tarp jų 37% lietuvių, 23 — lenkų ir apie 40% rusų, žydų ir kitų. Daugumas žydų yra atvykę iš Rusijos, viso apie 18.000. Lietuvos žydų liko tik keli tūkstančiai. Net ir tie žydai, kuriuos lietuviai nuo vokiečių pas save buvo paslėpę, šiandien nenori savo išgelbėtojam padėti. Kai kurie yra net apkaltinę, kad buvę blogai maitinami. Išvežtųjų į Sibirą lietuvių skaičius, įskaitant ir 1948 m. pavasario masinius vežimus, siekia 150.000. Pirmasis masinis vežimas po karo buvo 1946 m. po nepavykusių rinkimų, kurie įvyko 1946 m. vasario 18 d. Antrasis masinis vežimas prasidėjo 1947 m. vasarą ir truko iki 1947 m. galo, ir trečiasis — 1948 m. gegužės mėn. Be šių masinių vežimų kas mėnuo iš kalėjimų vežama po 2000.

LIETUVIŠKOJI KARIUOMENĖ. Iš lietuviškųjų kariuomenės dalinių yra tik 16 pėstininkų divizija, stovinti Vilniuje. Joje 80% karių yra lietuvių. Karininkų lietuvių — maža. Divizijos vadas yra pulk. Motieka, pavaduotojas — gen. Macijauskas (politgenerolas). Kiti lietuviai, kai jie mobilizuojami, išskirstomi po rusiškus dalinius. Tik 10% pašauktų į raudonąją armiją paklauso, o kiti arba slapstosi, arba eina pas partizanus. Nestojantieji yra šaudomi arba tremiami į Sibirą. Šiuo metu jau pašaukti ir apmokomi 1929 ir 1930 metų vyrai. Apmokomi Lietuvoje ir Rytprūsiočiuose. Net ir lietuviškojoje divizijoje visos komandos duodamos rusų kalba. Specialių Lietuvos karo mokyklų nėra, tačiau aukštosiose mokyklose visiems studentams ir studentėms yra priverstinis karo mokslas per visą studijų laiką. Per savaitę 4-5 valandos. Baigus kiekvienas gaudamas diplomą, gauna ir atsargos karininko laipsnį (jaunesnysis leitenantas — kapitonas, pagal tai, kaip išlaikomi egzaminiai karinėje katedroje. Tos karinės katedros ved. Vilniaus universitete yra gen. Karvelis, Kauno universitete gen. Vitkauskas. Lektorių maždaug pusė lietuvių, pusė rusų. Paskutiniu laiku Lietuvoje yra apie 80.000 raudonarmiečių. MVD (politinė policija, kuri anksčiau

vadinosi NKVD) pajėgos siekia apie 30.000. Kaune Donelaičio gatvėje yra MVD mokykla, kurioje ruošiami MVD karininkai. MGB pajėgų Lietuvoje yra apie 40.000, kurias sudaro beveik visi rusai. Kovai su partizanais iš vietinių gyventojų stengiamasi sudaryti ginkluotų "istrebitelių" būriai kiekviename valsčiuje. Jų pareiga yra ir prievoles iš ūkininkų išrinkti. Apskaičiuojama, kad iki šiolei žuvo apie 20.000 partizanų, kurie bolševikams kainavo apie 150.000 gyvybių.

MOKYKLOS. Veikia Kauno ir Vilniaus universitetai. Kauno universitete yra medicinos, architektūros, statybos, technologijos ir chemijos bei marksizmo-leninizmo fakultetai. Kaune veikia taip pat veterinarijos akademija ir pirmieji kursai žemės ūkio akademijos. Vilniuje medicinos fakultetas, chemijos fakultetas, pedagoginis institutas, dailės institutas su architektūros, skulptūros, grafikos ir tapybos fakultetais. Klaipėdoje veikia komercinis fakultetas. Dotnuvcje žemės ūkio akademijos paskutiniai kursai. Profesorių dar 85% lietuviai. Studentijos 80% lietuviai, kiti rusai ir žydai. Studentų iš viso priskaitoma 6000. Be to yra 90 gimnazijų ir apie 189 progimnazijos su 65.000 mokinių. Apie 20 įvairių technikumų (žemės ūkio, sodininkystės, daržininkystės, gyvulininkystės, miškininkystės, finansinis ir kt.) Gimnazijoje mokslas trunka 8 metus. Rusų kalba pradedama nuo 3 skyriaus pradžios mokykloje. Visi vadovėliai, tiek pradžios mokyklose, tiek gimnazijose yra rusų autorių, dabar išversti į lietuvių kalbą. Lietuvos himnas, dabar vadinamas lietuvių tautos giesme, 1944-45 m. buvo ir iškilmėse leidžiamas giedoti, dabar dar giedamas kartais per radiją, bet mokyklose, iškilmėse jau draudžiamas. Bažnyčiose, esančiose nuošaliai nuo MVD ar MGB policijos būstinių, po pamaldų giedamas.

SUSISIEKIMAS. Lietuvos geležinkeliai priklauso bendram Tarybų Sąjungos tinklui. Geležinkelių tarnautojai daugiausia rusai. Visų didesnių stočių viršininkai yra rusai. Susisiekimas po kraštą nėra trukdomas iki 200 kilometrų, išskyrus vadinamas "draudžiamas zonas", kurias sudaro Lenkijos pasienis ir pajūrio sritys. Į šias sritis įvažiuoti ir iš jų išvažiuoti be įpatingų MVD leidimų draudžiamas. Kelionės pažymėjimus apskritai išduoda pačios įstaigos, kuriose tarnaujama, jei vykstama į nedraudžiamą zoną. Su Rytprūsiais jokios sienos nėra. Į Rytprūsius ir į Latviją galima vykti be jokių leidimų, jeigu kelionė neperžengia 200 km. Į Gudiją ir Rusijos gilumą galima vykti su vietos MVD ar vietos vykdomųjų komitetų pažymėjimais. Lėktuvu kelionei reikalinga paprastų darbo įstaigos komandiruočių.

MES VEIKIAME

URUGVAJUS

PAMALDOS UŽ LIETUVOS MINISTRĄ

Montevideo lietuviai katalikai gedulingomis Mišiomis lapkričio 14 d. prisiminė a. a. Dr. Jurgį Šanlį, mirusį Šveicarijoje. Pamaldose dalyvavo Lietuvos ministras P. Amerikai Dr. K. Gražinis su šeima ir Pasiuntinybės bendradarbiais. Atsilankė ir kitų lietuvių gausenės būrys. Velionies nuopelnus Lietuvos nepriklausomybei savo pamoksliniame žodyje nušvietė kun. St. Grigaliūnas.

Rep.

KILNUS ŠALPOS DARBAS

Urugvajaus Lietuvaičių Tremtinių Vaikams Globoti Draugija savo visuotiniame susirinkime nutarė už 1000 urug. pezų tarptautiniame tos draugijos centre Šveicarijoje užpirkti cukraus ir kitų produktų mūsų tautiečių tremtinių vaikučiams Vokietijoje. Šis sušelpimo būdas yra gana greitas, ir tikimasi, kad Kalėdoms kilni Urugvajaus lietuvių dovana savo paskirtį bus jau pasiekusi. Draugija ir anksčiau yra išsiuntusi vaikučiams nemažą kiekį maisto ir rūbų. Jau gauta padėkos laišku.

Rep.

PADĖKA.

Urugvajaus Lietuvaičių Tremtinių Vaikams Globoti Draugijos vardu šiuomi reiškiamo padėką pp. Žukeliams už jų kaip visuomet, maloniai suteiktą salioną ir parūpinimą filmų bei išspausdinimą savo lėšomis bilietų kino seansui, įvykusiam š. m. spalio m. 16 d.

Taip pat dėkojame p. J. Gilvydžiui už paskolintą filmą apie Lietuvą, U. L. Kultūros Draugijai už pagalbą propagandoje ir sveičiui iš Buenos Aires kun. K. Vengrui už gražią prakalbą, kurią teikėsi seanso metu susirinkusiems pasakyti.

Dėkojame visiems atsilankiusiems ir bilietus platinanti padėjusiems, ypač pp. Žukelienei, Godienei, Brazienei, Miniauskienei, p. Sveičiuliui ir kitiems.

Pajamų iš šio kino seanso gauta \$ 81, išlaidų žyminiams mokesčiams prašymui ir mokesčiams nuo bilietų buvo \$ 13.10. Tuo būdu gryno pelno gauta \$\$ 67.90, kurs visas paskirtas lietuvių tremtinių vaikams šelpti.

Ta pat proga norime pareikšti padėką poniai O. Šumskienei ir kun. S. Grigaliūnui paaukojusiems po \$ 10.— tremtinių vaikams.

U. L. T. V. G. Draugijos Valdyba.

VERGŲ PASAI

Žymiausias Urugvajaus dienraštis "El Dia" lapkričio 5-7 d. įsidėjo savo bendradarbio C. Verax tris straipsnius apie sovietinių įstaiigų P. Amerikoje pastangas registruoti Baltijos valstybių piliečius kaip rusus ir apie pažadus juos išvežti "į Tėvynę". Pastebėjęs, kad šios bolševikų užmačios yra neteisėtos ir neteisingos, straipsnių autorius tarp kitko rašo:

Lietuviui patriotui aišku, jog registracija pas ru-

sų konsulus būtų tolygi balsavimui už savo tėvynės pavergimą, už savo brolių trėmimą Sibiran, už jų kankinimus ir mirtį sunkiųjų darbų stovyklose. Sovietinis pasas pagaliau būtų savo rankų sukaustymas vergijos pančiais, kuriais nusikratyti laukia milijonai raudonojo diktatoriaus vergų Europoje ir Azijoje". Jei komunizmo propaganda suklaidinti kai kurie išeiviai tikrai bus vežami į "plačiąją socialistinę tėvynę", Verax siūlo, kad į jų vietą P. Amerikos šalys daugiau įsileistų tremtinių iš Vak. Europos stovyklų.

Be "El Dia", straipsnius įsidėjo Buenos Airese einąs dien. "El Pueblo" ir Argentinos ukrainiečių laikraštis "Nash Klych".

"Laiko" Platintojai Urugvajuje

"LAIKO" Administracija skelbia maloniai Urugvajaus lietuvių žiniai, kad p. Antanas Brazys, 26 de Marzo 3365, Montevideo, ir p. Aleksandras Žilinskas, Filipinas 1122, Cerro, Montevideo, yra įgalioti priimti "LAIKO" prenumeratas, aukas ir skelbimus.

BERISSO

Mirė Jurgis Vaitkus. Sulaukęs 82 metų amžiaus, lapkričio 16 d. Berisso mieste pasimirė senas Argentinos gyventojas Jurgis Vaitkus. Velionis anksčiau gyveno Šiaurės Amerikoje ir jau 1907 m. atvyko į Argentiną.

Renkama "Mindaugo" draugijos valdyba 1949 m. Gruodžio 19 d. Lietuvių Katalikų Kultūros ir Savišalpos Draugija "Mindaugas" renka naują valdybos komisiją ir pakomisijas naujiems 1948 m. Iš keturiasdešimt patiektų kandidatų kiekvienas draugijos narys renka 7. Rinkimų dieną 9 val. visi nariai kviečiami šiam tikslui susirinkti draugijos būstinėje, Napoles 4260.

BUENOS AIRES — AVELLANEDA

Aušros Vartų mokykla baigė mokslo metus. Seselių Kazimieriečių vedama Aušros Vartų parapijos mokykla lapkričio 7 d. pravedė įdomų pobūvį Lietuvių Salėje, kurio programą išpildė patys mokyklos vaikai. Gausi publika, kurios tarpe šalia lietuvių matėsi nemaža ir vietinių tėvų, leidžiančių savo vaikus į lietuvių vedamą mokyklą, stebėjosi programą išpildžiusių mokinių puikiais kostiumais ir gerai paruošta vaidyba. Mokyklos naudai surengta loterija susilaukė didelio svečių dėmesio ir sėpmo.

Lapkričio 30 d. mokykla baigė savo mokslo metus bendromis pamaldomis lietuvių parapijos bažnyčioje ir iškilmingu aktu Lietuvių Salėje. Diena prieš tai, lapkričio 29 d., mokytojos ir mokiniai turėjo visos dienos išvyką — pikniką Temperley parke. Kartu su mokykla pradėjo vasaros atostogas ir prie mokyklos tų pačių Seselių Kazimieriečių pagal pa-

skutinį auklybos žodį pavyzdingai vedamas vaikų darželis. Tiek mokykloje, tiek ir vaikų darželyje yra dėstoma, tėvams pageidaujant, lietuvių kalba, istorija ir geografija. Abiejose įstaigose šimet buvo apie 300 auklėtinių.

Rep.

Pavykęs spektaklis. Lapkričio 13 d. teatras "Garnys" jau antrą kartą pastatė "Pabaigtuves" Lietuvių Salėje Avellanedoje. Nors publikos dalis jau antrą sykį matė šitą spektaklį, tačiau visi atsilankiusieji nesigailėjo atvykę pasižiūrėti gražaus vaidinimo ir tautinių šokių, kuriems šį kartą, deja, trūko prityrusio muziko L. Jakavičiaus. Jį pavadavo nespėjęs nė vienos repetacijos su tautinių šokių ansambliu padaryti stud. Petraitis.

A. D.

Vyčių šventė. Lapkričio 14 d. jaunimas "Vyčiai" atšventė savo 2 metų gyvavimo sukaktį. Šventė pradėta iškilmingomis pamaldomis 10.30 val. lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Po pietų Lietuvių Salėje buvo pravestas jaukus šeimyniškas pobūvis su linksmais vaidinimais, šv. Cecilijos mergaičių choro dainomis bei kitais pasilinksminimais. Linkėtina, kad "Vyčiai" ko daugiausia susipratusio jaunimo suburtų po savo vėliava ir vis labiau išplėstų savo veikimą mūsų kolonijoje.

K. V. R.

"Užburta smuika". Šv. Cecilijos choras, minėdamas savo Globėjos šventę, lapkričio 20 d. vėl pasirodė su linksma vaidinimu "Užburta smuika". Smuikininko rolėje pasirodė visiems gerai pažįstamas artistas Ig. Valentinavičius, pono rolę gerai suvaidino Br. Verbickas, burtininko-nykštuko — Alg. Matukas. Vargšą žydelį puikiai atkūrė publikai gerai pažįstamas Žekys, kuris komiškose rolėse jaučiasi kaip žuvis vandenyje. Teisėją su visu rimtumu suvaidino pats veikalo režisorius Zef. Juknevičius, o jo sekretorių — Maslaveckas. Po liksmo vaidinimo šv. Cecilijos choras vėl visus į rimtį grą-

Lietuvių Aušros Vartų parapijos titulinės šventės vaidai 1948 m. lapkričio 21 d. Viršuje: ministrantų kolegija su kryžiumi procesijos priskyje. Viršuj dešinėje: lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais, neša vėliavą. (Vytauto Reivyčio nuotraukos)

žino skambiomis melodijomis, primindamas tėvynės ilgesį, jos kovas ir vargus.

P. S.

Didingos Lietuvių Parapijos Vardinės. Lapkričio 21 d. su didelėmis iškilėmis buvo atšventta titulinė Aušros Vartų Dievo Motinos šventė. Jau iš vakaro galingi garsintuvai skelbė šventės programą ir skardeno religines bei tautines melodijas aplinkinėse kvadrose. 6 val. ryto 6 raketų šūviai sudrebino orą, pažadindami iš miego plačias parapijos apylinkes. Iškilmingų pamaldų metu 10.30 min. giedojo šv. Cecilijos choras ir solistai, vadovaujami muziko V. Rymavičiaus. 17 val. 40 min. įvyko iškilmingi mišparai, po kurių sekė didinga visos parapijos procesija. Raketoms sproginėjant, margaspalvė procesija su įvairių organizacijų bei brolių vėliavomis paveikslais ir statulomis giedodama praėjo Brasil ir Rivadavia gatvėmis. Visiems maloni staugmena buvo didžiojo baliono iššovimas į padanges su Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslu ir Lietuvos, Argentinos bei J. A. Valstybių vėliavomis. Vakare numatytas nemokamas kinas po atviru dangumi prie bažnyčios neįvyko visai be šventės programos rengėjų kaltės.

Dalyvis.

Svarbus Lietuvai Išlaisvinti Centro Posėdis. Lapkričio 21 d. lietuvių parapijos patalpose įvyko svarbus Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje posėdis, kuriame be pačių Centro delegatų dalyvavo ir svečių iš vietinių veikėjų bei naujai atvykusiųjų tarpo. Dienotvarkėje buvo numatyti trys punktai: 1. Pasiruošimas artėjančiai vasario 16 d. šventei, 2. Imigracinio Fondo organizavimas ir 3. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimo aptarimas. Po išsamių pasitarimų buvo išrinktos meninė ir techninė komisijos Lietuvos nepriklausomybės šventės programai paruošti ir ekspertai Imigr. Fondo statutui suredaguoti. Pasisakymas dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, dėl didelio posėdžio užsitęsimo, atidėtas sekančiam posėdžiui.

Rep.

Priešadventinis Labdaros Draugijos pobūvis. Lapkričio 27 d. Labdaros draugija surengė paskutinį šio sezono parengimą Lietuvių Salėje. Nežiūrint vis labiau artėjančių vasaros karščių, į paskutinį priešadventinį parengimą atsiliankė gausi publika ir linksmai praleido advento išvakarės, gėrėdamasi pirmą kartą savaidinta komedija "Vienturtis Sūnus" ir uoliai dalyvaudama surengtoje įdomioje loterijoje.

K. C.

Atidaryta "LAIKO" skaitykla. Gruodžio 5 d. buvo atidaryta vieša "LAIKO" skaitykla senosiose Aušros Vartų parapijos mokyklose patalpose. Skaitykloje didelis pasirinkimas vietinių ir užsieninių laikraščių, žurnalų ir dienraščių lietuvių ir svetimomis kalbomis.

L. K.

Atsakomasis "LAIKO" redaktorius Šiaurės Amerikoje. Lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonas, atsakomasis "LAIKO" redaktorius kun. K. Vengras lapkričio 17 d. svarbiais reikalais lėktuvu išskrido į J. A. Valstybes. Grįžta dar prieš Kalėdas. Jam išvykus, parapijos klebono pareigas eina kun. V. Raitelis M. I. C.

L. K.

Marijonų Kongregacijos šventė. Gruodžio 8 d. Avellanados Marijonai iškilmingai atšventė savo vyriausiąją švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventę.

L. K.

Gražios lietuviškos vestuvės. Tarp naujai susitukusių lietuviškų porų Aušros Vartų parapijoje pažymėtina yra Viktorijos Taraškaitės ir stud. Antano Paluikio santuoka Aušros Vartų bažnyčioje lapkričio 20 d. Iškilmingo akto liudininkais buvo jaunosios teta p. Emilija T. Čekanauskienė, "LAIKO" Garbės Leidėja, ir p. Jonas Naudžiūnas. Šauniose vaišėse jaunosios tėvo p. Petro Taraškos bute dalyvavo gausus svečių būrys. Jaunoji pora gavo daug sveikinimų ir brangių vestuvinių dovanų.

L. K.

Sukūrė naujas šeimas. Lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje pastaruoju metu priėmė Moterystės sakramentą sekančios poros: Jadvyga Pečiukevičiūtė su Romualdu Kazausku (1948.XI.27), Klemensas Balčiūnas su Vladislava Gasėnaite (1948.XII.4) ir Ona Gintautaitė su Juan Vione.

Nepaprastai iškilmingos krikštynos. Gruodžio 4 d. mūsų kolonijai gerai žinomi pramonininkai pp. Kazimieras ir Elena Deveikis-Pipiras atšventė nepaprastai iškilmingas savo daug žadančių vaikučių Elenutės ir Vincuko krikštynas. Abu vaikučius krikštui paruošė Sešelės Kazimierietės. Vėlai vakare lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos apeigos. Elenutės krikšto tėvais buvo Stanislovas ir Ona Deveikiai ir Vladas Trubila su Birute Petrauskaite. Vincuko krikšto tėvais tapo Vladas ir Valerija Deveikiai ir Vladas Urbietis su Emilija Taraškaitė-Čekanauskienė. Po apeigų gerb. tėvų namuose įvyko šaunus krikštynų pokylis, kuriame dalyvavo giminės, artimieji ir daugis žymiausiųjų mūsų kolonijos atstovų, jų tarpe

Ponia E. T. Čekanauskienė, p. J. Čekanauskas su Ponia, p. V. Urbietis su Ponia, p. K. Šulnis, p. inž. Ramanauskas, p. Geigas su Ponia ir k.

Mirė Stefanija Aukštuolytė - Šlikienė. — Gruodžio 5 d. 3 val. ryto, po sunkios operacijos, aprūpinta šventais sakramentais, pasimirė Stefanija Aukštuolytė - Šlikienė. Velionė gimė Lietuvoje 1903 m. Visur ir visada buvo aiškių įsitikinimų ir pavyzdingo gyvenimo moteris bei rūpestinga motina. Paliko nuliūdusį vyrą Mykolą, dukrelę Emiliją 14 m. ir sūnų Mykolą Angelą 7 metų amžiaus.

"LAIKO" Redakcija ir Administracija savo nuolatiniam Rėmėjui p. Mykolui Šlikui, dukrelei Emilijai ir sūnui Angelitui gilaus liūdesio vadendoje reiškia nuoširdžią užuojautą.

Skaitytojų Pastabos

ŽYMAUS MENININKO NUOMONĖ

"Vakar turėjau laimės "Žiburių" redakcijoje pamatyti pirmąjį "Laiko" numerį. Atydžiai peržvelgiau, o parsinešęs namo nuo pradžios iki galo perskaičiau. Esu sužavėtas. Jūs įrodėte, kad Argentinos lietuviai sugeba ne tik turiniu, bet ir išvaizda duoti puikų lietuvišką žurnalą. Įvairi ir įdomi medžiaga, gražus su tvarkymas. Visa tai įrodo, kad "Laikas" turi gerą prityrusių žmonių kadrą. Džiaugiuos Jūsų vaisiais ir prašau ta proga priimti mano širdingiausių sveikinimus bei geriausius linkėjimus Jums ir gerb. Redakcinei Kolegijai. Su tikra pagarba: (pas) **Vaclovas Ratas**".

PIRMĄ "LAIKO" NR. PASKAIČIUS

Tai žurnalas, kokio seniai mūsų kolonija troško. Tokio spaudos organo mes iki šiol dar neturėjome. Tuojau matyti, kad čia dirba žmonės, kurie moka dirbti spaudos darbą. Pirmiausia gražiai įprasmina žurnalo vardą ir aiškiai nusako savo tikslus, kurie yra patys tauriausi iš tauriųjų. Paskui vietos kalba reiškia susirūpinimą dėl mūsų tremtinių įkurdinimo P. Amerikoje. Toliau vaizdžiai iškelia mūsų tautos svorį ir garbę pasaulio tautų šeimoje. Dar toliau įdomingai primena išeivių pareigas savo tėvynei. Taipgi duoda dailiojo žodžio kūrybos. Pasaulio politikos apžvalga rūpestingai paruošta, tiksli, teisingai suprasta, be intencijos sąmoningai klustoti faktus. Žvilgsnis į Lietuvos gyvenimą mūsų gausingiausios emigracijos metais, vėliau ir dabartiniu metu taip pat tikslus, objektyvus. Galop neiškreiptai, teisingai aprašomas mūsų išeivių atskirų grupių veikimas. Visa tai pateikta gražia, gryna, nežargoniška lietuvių kalba, ir todėl smagu, malonu žurnalą skaityti. Spindi grožis, nuoširdumas, lietuviškumas ir žmoniškumas. Didelis džiaugsmas! Mūsų skaitančiajai visuomenei "Laikas" kris į širdį kaip netikėtas palaiminimas, kaip laimės juosta iš debesų. Garbė redaktoriams ir leidėjams!

Antanas Vilutis

Jaoktis ir Sveika

Kaip Vienos gyventojai gavo bananų

“Times” aprašo, kaip Vienos miesto gyventojai buvo nustebinti, radę vaisių krautuvėse bananų, kurių jau nuo pat šio karo pradžios nebuvo matę. Pasirodė, kad šį kartą bananai į Vieną pateko iš Italijos pagal sovietų-italų mainų prekybos sutartį ir buvo skirti raudonajai armijai, esančiai sovietų okupacinėje zonoje Austrijoje. Tačiau sovietų inspektorius, kuris niekada savo gyvenime bananų nebuvo matęs, suvalgė vieną bananą su žieve ir nusprendė, kad toki neskanūs vaisiai negali būti duodami raudonajai armijai. Jo pasiūlymu bananai buvo perduoti civiliinių gyventojų krautuvėms...

Kas kam rūpi

Viename vagone, einančiame iš Berlyno į Dresdeną, keletas vokiečių kalbasi apie maisto trūkumą sovietų okupacinėje zonoje. Prieš juos sėdinčiam raudonosios armijos karininkui pagaliau įgriso vis ta pati kalba apie pilvo rūpesčius, ir jis prasitarė:

—Pas mus, Sovietų Sąjungoje, daugiausia kalbama apie kultūrą, o čia aš negirdžiu kitokios kalbos, kaip tik apie maistą ir apie maistą.

—Paprastai kiekvienas daugiausia kalba apie tai, ko jam pačiam labiausiai trūksta, — pastebėjo vienas laiką tylėjęs senukas iš kampo.

*

Dvi senos ponios sėdi vienoj kėpėj ir smarkiai ginčijasi. Viena nori, kad langas būtų uždarytas, kita — kad atidarytas. Kviečiamas konduktorius išspręsti klaušimui.

“Pone”, sako pirmoji ponia, “jei langas bus atidarytas, aš gausiu tokį gripą, kuris mane visai pribaigs”.

“Pone,” sako antroji ponia, “jei uždarysit langą, aš mirsiu nuo širdies smūgio.” Konduktorius nežino, ką daryti, bet staiga vienas senas ponas, kuriam įkyrėjo tų ponijų ginčai, jam davė sekantį patarimą:

“Mielas drauge, atidarykite langą, nuo to mirs viena iš tų moterų, po to uždarykite jį, ir tuo būdu atsikratysim antros, o mes vėl turėsime ramybę.”

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

Juljusz Slowacki, Mano palikimas. Vertė ir išleido J. Kėkštas, Buenos Aires 1948 m. Tiražas — 500 egz., 24 pusl. Turinyje telpa: Motinos malda, Motinai, Likimas, Sąžinė, Šaltosios žvaigždės, Didžioji naktis, Ir pakilo Anhelli, Manė palikimas, Vertėjo žodis. Šiuo eilėraščių rinkiniu poetas J. Kėkštas supažindina skaitytoją su tremties likimą kentėjusio Slowackio genijum ir jo nemeluota meile Lietuvai. Gausna “Laiko” Administracijoj ir pas Vertėją: Av. Patria 239, Córdoba, Argentina.

● 1948. XII. 6 iš Europos į Bs. Aires atplaukė 10 liet. imigrantų: 1. Povilaičiai (4 žm.), 2. Šantarai (3 žm.), 3. T. Staniulis, 4. A. Laucius, 5. Meilutytė.

IVAIRENYBĖS

Kiek pasaulyje katalikų?

Visoje žemėje gyvena apie 2.122.688.000 jų tarpe yra 398.277.000 (18,8%) katalikų, 201.868.000 (9,5%) protestantų 161.305.000 (7,6%) ortodoksų ir 9.348.000 (0,5%) kitokių krikščionių. Taigi 770.798.000, arba 36,4% visų žemės gyventojų yra krikščionys. Kiekvienas trečias žmogus yra krikščionis ir kiekvienas penktas žmogus yra katalikas.

Kaip ilgai žmonės gyvena?

Iš 100 žmonių, turinčių po 20 metų amžiaus, 94 sulaukia 30 metų, 75 sulaukia 50 metų, 8 sulaukia 85 metų ir tik vienas sulaukia 92 metų amžiaus.

Paskutinio pasaulinio karo “laimėjimai”:

14 milijonų karių žuvo frontuose, 3 milijonai civilių žuvo nuo karo veiksmų, 11 milijonų žmonių žuvo koncentracijos stovyklose, 20 milijonų kareivių liko invalidais, 5 milijonai žmonių buvo kitais būdais nužudyti, 26 milijonai žmonių liko be namų ir be tėvynės.

NAUJAUSIAS ORO MILŽINAS

Nors antrasis pasaulinis karas jau trys metai kaip pasibaigė, tačiau lėktuvų tobulinimas, nesustoja. Paskutiniaisiais karo metais paskutinis žodis lėktuvų srityje buvo vadinamosios skraidančios oro tvirtovės. Tačiau šiandien jos jau yra toli pralenktos naujo oro milžino, praminto vardu B 36. Šis oro milžinas yra cigaro išvaizdos. Jo liemuo turi 50 metrų ilgio. Sparnuose įrengti net 6 motorai 18.000 arklio jėgų bendro stiprumo. Skridimui šis lėktuvas gali pasiimti pusterčio vagono (cisternos) benzino. Šiuo benzinu automobilis galėtų apvažiuoti daugiau kaip 16 kartų apie žemės rutulį. B 36 gali skraidyti 13.000 kilometrų spinduliu. Bomboms skirtose patalpose gali sutilpti 4 prekiniai vagonai. Bombonešis gali paimti 5 atomines bombas arba 36 pačias sunkiausias bombas, kokios tik ligi šiolei yra pagamintos. Lėktuvo įgulą sudaro 12 vyrų. Lėktuvu galima pervežti iš vienos vietos į kitą 400 nuo galvos iki kojų ginkluotų pėstininkų. Bandymo metu šis oro milžinas pakėlė 139 tonas krovinių. Jo skridimo greitis siekia 600 km į valandą. Skristi gali pakilęs net 14 kilometrų aukštyje. Savo apsaugai nuo priešų lėktuvų šis oro “traukinys” turi net keletą mažų orlaivių — naikintuvų, kurie yra 5 metrų ilgio ir turi sudedamus sparnus. Reikalui esant, šitie naikintuvai krenta iš bombonešio liemens ir, atlikę savo uždavinį, savotiškais oro kablais vėl paimami į bombonešį.

PERMANENTES, TINTURAS y PEINADOS

CASA DESIMONE

Permanentes autotérmicas a Vapor
Eléctricas a la Crema y al Aceite
Napoles esq. Habana, T. E. 314,
Berisso F. C. S.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIĐŲ
Dirbtuvė – Parduotuvė

Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos.

Kaimos labai prieinamos.

Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 933 T. E. 60-2784
Buenos Aires

Baldų Fabrikas

Gaminami visų rūšių ir stilių baldai

Antanas Girdauskas

Savininkas

Hernandarias 1721 Buenos Aires

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo

Dirbtuvė

Priima įvairius užsakymus

Antanas Barzdžius

Savininkas

Av. Alvarez Jonte 1657, Bs. Aires. T. E. 59-5248

FOTO EMILIJA

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS FOTO DARBAI

EMILIJA JASIUKYNIENĖ

Savininkė

Nogoya 2969, Villa del Parque. T. E. 50-7319

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė

Gaminami nauji ir taisomi seni batai

JUOZAS ŠNIPAS

Savininkas

Cabildo 651 — Villa Porvenir — Avellaneda

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas

JUOZAS KUČINSKAS

Savininkas

Gral. Roca 4700 Avellaneda

DIPLOMUOTA MODISTĖ
DANUTĖ GILVYDIENĖ

Rio Cuarto 3244
Buenos Aires

Didelė ir moderniška moteriškų rūbų
siuvykla

Modas Survila

Darbas atliekamas sąžiningai, meniškai
ir punktualiai

Esmeralda 823 Buenos Aires
T. E. 31-8446

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS "LIT"

Didelis pasirinkimas. Išpildomi įvairūs užsakymai. Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas:

Jonas Aukštikalnis

Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelių šitai pramonės šakai Argentinoje

Posadas 23, Avellaneda. T.A. 20, Wilde 7831
(aukštuma Av. Mitre 4500)

LIETUVIŠKA VALGYKLA -- RESTORANAS

Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus
ir greitas patarnavimas

Savininkas

KAZIMIERAS DUDA

Pedro de Mendoza 2117 T. A. 21 - 2952

FOTO STUDIJA

Fotografijų didinimas. Įvairių rūšių portretų
gaminimas. Fotografuoja švenčių,
vestuvių ir kitas iškilmes
Savininkas

Stanislovas Antanavičius

Av. Pavón 1869 Avellaneda

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ

Priima įvairius užsakymus. Darbas atliekamas sąžiningai ir gražiai

Savininkas

M. ŠLIKAS

P-je. Blandengues 3015 (altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Lietuviška įvairių prekių Krautuvė

Savininkė:

JULĖ SKURAUŠKAITĖ

Lietuviai, remkite savo tautiečius, pirkdami
jų prekes!

Brasil 915, kamp. Mendoza Avellaneda

Metalo išdirbinių fabrikas

Gaminama įvairūs varžtai ir kitoki metaliniai išdirbiniai automatinėmis mašinomis ir dideliu kiekyje

Emilija T. de Čekanauskas

Brandzen 2645

T. A. 22 Avellaneda 8535 ir 4258 — Sarandi

MAŠINŲ FABRIKAS

Šaltam metalo apdirbimui

KNIEDŽIŲ, VARŽTŲ IR VERŽEKLIŲ
FABRIKAS

Vladas Urbietis

Savininkas:

C. Morón 3596 (Alt. Pavón 3500), Lanús
T. A. 241, Lanus 0116

Mechaninė dirbtuvė

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Savininkas:

Inž. Jonas Ramanauskas

Anatole France 390, Sarandi, Avellaneda

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas
Gaminama automatinėmis staklėmis

Inž. Jonas Čekanauskas

Brandzen 2555 - Avellaneda - T. A. 22-9264
T. A. Particular: 22, Avellaneda 7812

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Įvairiems darbams. — Įvairiausi pritaikymai, padangų ir stabdžių keitimas. Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai.

J. Sudnius ir D. Reale

Entre Rios 1866, Buenos Aires - T. A. 23-0903

VITRINŲ FABRIKAS

Įvairiausi moderniški įrengimai vaistinėms, drabužių parduotuvėms, barams ir t. t.
Savininkas:

Kazimieras Kaminskas

Trelles 1545-47 Buenos Aires
T. A. 59, Paternal 3675 ir 1918

Correo
Argentino
Casa Central

FRANQUEO PAGADO
Concesión No. 4289

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 4015

Registro Nacional de la Prop. Intelectual No. 282140

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA 'EUROPA'

Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilnių paruošimui

Jonas Motekūnas

Savininkas

Curupayti 230-32 - Gerli F.C.S. - Avellaneda
T. A. 241, Lanus 0933

Lietuviškas kėdžių fabrikas

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams

Bronius Eidukonis

Savininkas

Salta 265, Sarandi F.C.S. T. A. 22 - 5461

Didelis Kėdžių Fabrikas

Gaminamos įvairių rūšių kėdės dideliais kiekiais. Darbas atliekamas sąžiningai ir punktualiai
Savininkai:

Šulnis ir Geigas

Chile 765 — Humberto I 1956

T. A. 20 - 9578 Avellaneda

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams

Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis

Savininkai

Quilmes 184, Bs. Aires, T. A. 61, Corrales 4570

KĖDŽIŲ FABRIKAS

Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. Didelis pasirinkimas.

JUOZAS JUŠKA

Savininkas

R. Gutierrez 1948 - Avellaneda - T. A. 22 - 5137